

IZNR.5183.177.2024.mpk

Olsztyn, 9.05.2024r.

Odpowiadając na wniosek z dn. 17.04.2024r. dot. remontu elewacji, obróbek blacharskich i schodów kościoła w Świątkach, **Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Olsztynie** informuje, iż objęty jest on prawną ochroną konserwatorską wg art. 7 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. DzU z 2022r., poz. 840) na podstawie decyzji z dn. 4.03.2016r. wpisującej go do rejestru zabytków nieruchomości woj. warmińsko-mazurskiego. Elementami chronionymi są: kompozycja architektoniczna (np. bryła i gabaryty), wystrój elewacji i rozmieszczenie okien i drzwi, elementy dekoracyjne (gzymsy, opaski okienne), kształt i pokrycie dachu (dachówka ceramiczna holenderka esówka w kolorze ceglonym), drewniana historyczna stolarka otworowa (drzwi i okna – konstrukcja, materiał, kolorystyka, wygląd) oraz wyposażenie i wystrój wnętrza.

W zw. z powyższym na jakiegokolwiek działania należy uzyskać stosowne pozwolenie WKZ, wynikające z art. 36 ust. 1 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (t.j. DzU z 2021r., poz. 81), określa tryb wydawania pozwoleń oraz dane i informacje, jakie zawierają wnioski o wydanie pozwoleń, dokumentację dołączaną do tych wniosków, niezbędną do ich rozpatrzenia, dane i informacje, jakie zawierają te pozwolenia, oraz warunki, które mogą być w nich zastrzeżone.

Mając na uwadze powyższe W-M WKZ informuje, iż:

- wg art. 5 w/w ustawy o ochronie zabytków, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

- wg art. 28 w/w ustawy o ochronie zabytków właściciel lub posiadacz zabytku zawiadamia WKZ o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości,

- wg art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (t.j. DzU z 2021r. poz. 2351) obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należytym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w ust. 1 pkt 1–7 (tj. zapewniając ochronę obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów objętych ochroną konserwatorską).

Zgodnie z zasadami ochrony konserwatorskiej, wszelkie działania inwestycyjne przy obiekcie zabytkowym, należy podporządkować zasadzie maksymalnego poszanowania pierwotnej substancji oraz oryginalnych elementów wystroju i wyposażenia budynku. Założeniem prac remontowych powinno być przywrócenie walorów estetycznych i wartości historycznej oraz naukowej zabytku. Priorytetem jest podejmowanie działań o charakterze konserwatorskim – polegających na zabezpieczeniu i utrwaleniu substancji zabytkowej oraz zahamowaniu procesów ich destrukcji, oraz restauratorskim – mającym na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku.

To co powinno być bezwzględnie chronione w obiekcie zabytkowym to jego autentyczność, to zachowanie oryginalności zarówno materii budowlanej, z której zbudowany jest obiekt, jak i form architektonicznych zabudowy w ich oryginalnym miejscu i w oryginalnej skali - to co autentyczne nie jest ani rekonstruowane, ani naśladujące formy historyczne. Autentyczna historyczna substancja budowlana to materia, która w procesie starzenia się lub wskutek stosowania technologii dziś nie używanej, uzyskała formę i wygląd niepowtarzalny i nie możliwy do odtworzenia, zaś autentyczność formy architektonicznej obejmuje jej „istotę”, czyli te elementy które architekturę stwarzają, jak: forma, przestrzeń, detal architektoniczny, proporcje, skala, kolor, charakterystyczne użytkowniki, znaczenie kulturowe, symboliczne, sakralne itd., a więc te wartości budowli, które jako wartości architektoniczne powinny być zachowane i przekazane następnym pokoleniom.

W-MWKZ, bazując na art. 27 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zaleca w n/w kwestiach:

- **Wymiana obróbek blacharskich i rur spustowych** - należy wykonać w sposób zabezpieczający zabytek przed uszkodzeniem i rozwojem ewentualnych procesów niszczących, należy zachować tradycyjny wygląd obróbek blacharskich nie powodujących korozji, tzn. np. stosować blachę tytanowo-cynkową lub miedzianą;
- **remont elewacji (cegła, tynki i spoiny)** - należy zachować należy przede wszystkim jej oryginalną substancję zabytkową i przywrócić historyczne walory estetyczne (z czasów powstania), m.in. poprzez naprawę zniszczeń z ich uzupełnieniem (z ustalonym w trakcie badań konserwatorskich składem mineralnym i kolorystyką) – zatem zaleca się w tym przypadku przeprowadzić prace konserwatorskie, których zakres wyniknie z poprzedzających ich badań konserwatorskich.

Badania konserwatorskie wg art. 3 pkt 9 w/w ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, to działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeśli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich. Badania te mają na celu rozpoznanie w/w elementów pod kątem ich budowy i użytych materiałów i właściwości fizyko-mechanicznych, faktury i kolorystyki, analizy nawarstwień, stanu zachowania i zniszczeń z podaniem ich przyczyny. Na w/w badania należy uzyskać stosowne pozwolenie konserwatorskie.

W/g art. 37a. w/w ustawy o ochronie zabytków pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonymi przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki lub konserwacji zabytków oraz która po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich przez co najmniej 9 miesięcy brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2. W dziedzinach nieobjętych programem studiów wyższych, o których mowa w ust. 1, pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonymi przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która posiada świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej oraz tytuł zawodowy albo wykształcenie średnie lub średnie branżowe i dyplom potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych w zawodach odpowiadających danej dziedzinie lub dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danej dziedzinie – oraz która przez co najmniej 4 lata brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, na Listę Skarbów Dziedzictwa, do inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub innych zabytkach zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2.

- **czyszczenie schodów** – działania te wykonać należy z poszanowaniem substancji zabytkowej.

ZASTĘPCA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTEKÓW
Andrzej Kaliczyński